

Přednáška 1

Hotelový průmysl, charakteristika, specifikace, význam a jeho postavení v ekonomice

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**

OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Ing. Patrik Kajzar, Ph.D.

kancelář č. d. VB127

e-mail: kajzar@opf.slu.cz

Hotelový průmysl a jeho charakteristika

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- ✓ 20. století přineslo mnoho změn, došlo k významnému populačnímu růstu, prodloužila se délka života, zavedla se a postupně vzrostla letecká doprava, došlo k rozvoji silnic a dálnic.
 - ✓ Tyto faktory a měnící se poměry ve společnosti měly dopad na vznik hotelového průmyslu, který rozvinul ohromné možnosti na naplnění zájmu ve společnosti.
 - ✓ Pokud se řeklo **slovo hotel** před sto lety, bylo možné si představit budovu, která sloužila účelu přechodného ubytování, poskytnutí přístřeší s možností stravování či drobných doplňkových služeb dle možnosti hotelu.
 - ✓ V dnešní době v sobě **slovo hotel** zahrnuje celou škálu široké nabídky služeb v rámci velkých hotelových společností či řetězců, kde si klient vybírá služby ubytovací, stravovací a další (např. wellness) dle svých potřeb, finančních možností atd.
 - ✓ Hotely vznikly a rozšířily se s rozvojem všech druhů a forem cestování.
-

Hotelový průmysl a jeho charakteristika

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- ✓ Hotely, které slouží výhradně nebo převážně turistům, musí mít pochopitelně na mysli především pohodlí svých hostů a umožnit jim splnění účelu, za kterým přijeli.
 - ✓ To je zpravidla příjemné strávení volného času a poznání.
 - ✓ Jedním z nejluxusnějších hotelů světa je **Hotel Burj Al Arab**, který byl otevřen již v roce 1999 v Dubaji. Množství použitého zlata (8000 m²) a mramoru (24000 m², 30 druhů) nemusí nutně znamenat i nejvíce luxusu.
 - ✓ Pro hotelový průmysl počátku 21. století je charakteristická sílicí konkurence a koncentrace kapitálu. Stejně jako v přírodě přežívají ti silnější.
 - ✓ Větší hotelové organizace skupují menší společnosti, na které mnohdy převádějí svůj informační a řídicí systém.
 - ✓ Hotelový průmysl je nesmírně bohatý v příležitostech zcela přirozeného servisu, služeb, prodeje a zjišťování osobních informací o zákaznících.
-

Hotelový průmysl a jeho charakteristika

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- ✓ **Hotelový průmysl** je velice strukturovaný, není zde již jen středověký hostinský, ale na uspokojení přání zákazníka pracuje obvykle tým specialistů na určité oblasti, jak oblast gastronomie, tak ubytování, odborníky na dopravu či výstavbu ubytovacích kapacit (architekti, developři).
 - ✓ V odborných publikacích se zaměřením na **hotelový průmysl** je možné setkat se vedle označení hotelový průmysl, také s termínem hotelnictví. Oba tyto pojmy jsou ve své podstatě chápány jako synonyma.
 - ✓ **Hotelový průmysl** můžeme chápat jako soubor podnikatelských aktivit zaměřených na poskytování ubytování a stravování lidem, kteří se nacházejí mimo svůj domov.
 - ✓ Jinak řečeno tedy **hotelový průmysl** nezahrnuje pouze známé hotely a restaurace, ale jakékoliv podniky, které svým charakterem spadají do oblasti gastronomie.
 - ✓ **Hotelový průmysl** také představuje soubor zahrnující výstavbu, řízení a organizaci hotelů, budování hotelových řetězců, včetně poskytování dalších doplňkových služeb.
-

Specifikace hotelového průmyslu

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- ✓ **Hotelový průmysl** podléhá mnoha vnějším a vnitřním vlivům, které přímo (primárně) nebo nepřímo (sekundárně) ovlivňují rozvoj hotelových společností.
 - ✓ Mezi vlivy můžeme řadit např. vlivy ekonomické, politické (aktuální je celosvětový boj s terorismem), ideologické a náboženské, sociální a ekologické.
 - ✓ Mezi hlavní znaky strategie např. světových hotelových společností můžeme zařadit:
 - ✓ realistické dlouhodobé plánování,
 - ✓ opatrné zacházení s investicemi,
 - ✓ pružné řešení jakékoliv světové problematiky (bezpečnost hostů), kalkulace cen s ohledem na zákazníka,
 - ✓ upřednostnit kvalitu před kvantitou (personál, zboží, druh nabízených služeb...),
 - ✓ segmentace trhu – zaměření se na určitý druh hostů (obchodníci, rodiny, senioři),
 - ✓ přizpůsobit celkovou organizaci a chod hotelu tak, aby prosperoval i s menší průměrnou roční obsazeností, apod.
-

Specifikace hotelového průmyslu

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- ✓ neustálý průzkum trhu – orientace na potřeby zákazníka:
 - dnes již nejbohatší lidé nevyužívají nejluxusnějších hotelů jako dříve,
 - zákazník vyžaduje atraktivnost – ale střídavě a racionálně,
 - zákazník dává přednost kvalitě než kvantitě,
 - hosté v současnosti vyhledávají menší hotely,
 - celkově narůstá počet cestujících seniorů,
 - nutnost= **vytváření pokojů se zvláštním režimem**, může jít například o nekuřácká poschodí v hotelu, o speciálně vybavené patro pro obchodníky, manažery a podnikatele, VIP pokoje.
 - ✓ **Ubytovací službu** můžeme definovat jako krátkodobý pronájem pokoje za účelem uspokojení základní potřeby člověka
 - ✓ Funkcí ubytovacích služeb je umožnit ubytování mimo místo obvyklého pobytu účastníka cestovního ruchu včetně uspokojení jeho dalších potřeb, které s přenocováním nebo přechodným pobytem souvisejí. Jejich charakteristickým znakem je **dočasný a přechodný charakter**.
-

Specifikace hotelového průmyslu

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- ✓ Mezi specifika, která musí hotelový průmysl brát v potaz, patří **normy**.
 - ✓ Dle Houška (2007) představují ubytovací služby z hlediska stanovení norem jednu z nejdiskutovanějších oblastí cestovního ruchu, protože zájmy poskytovatelů a uživatelů služeb se zde ocitají v největším rozporu.
 - ✓ **Normalizační aktivity** v této oblasti cestovního ruchu významným způsobem ovlivňují politické, hospodářské, sociální, technické, právní a mezinárodní faktory a výsledná nejednotnost a tím i nesrovnatelnost, mate spotřebitele, kteří se v rámci svého rozhodování snaží porovnat jednotlivé kategorie ubytovacích zařízení.
 - ✓ Dalším specifikem ubytovacích služeb je jejich **vlastní podstata, tzn.:**
 - vázanost na místo, kde se vyskytují atraktivity pro realizaci cestovního ruchu,
 - časovost,
 - pomíjivost, která souvisí s tím, že produkty cestovního ruchu nelze „vyrábět na sklad“, pokud nejsou spotřebovány v době, kdy jsou k dispozici, je jejich přínos pro podnikatele i zákazníka ztracen.
-

Specifikace hotelového průmyslu

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- ✓ Z dalších důležitých znaků lze jmenovat osobní charakter ubytovacích služeb, neboť jsou nabízeny pro bezprostřední uspokojování potřeb účastníků cestovního ruchu a jsou nabízeny většinou přímým prodejem a úzkou provázaností s ostatními službami cestovního ruchu.
 - ✓ Při podnikání v této oblasti je tedy nutné brát v úvahu následující faktory:
 - nelze podnikat kdekoli,
 - znalost okolního prostředí – ubytovací služby v rámci cestovního ruchu zhodnocují přírodní, kulturní a společenské vlastnosti daného místa,
 - působení vnějších vlivů – podnikání v ubytovacích službách je silně závislé na hospodářských, politických a společenských jevech, které mohou stranu poptávky výrazně ovlivnit,
 - sezónnost a nerovnoměrnost poptávky – během roku dochází ke značným výkyvům poptávky po ubytovacích službách, což je dáno především klimatickými faktory, ale také např. rozsahem volného času, prázdninami, svátky, dovolenou, apod.
-

Význam hotelového průmyslu a jeho postavení v ekonomice

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- ✓ Vývoj hotelnictví, hotelový provoz a výstavba samotných ubytovacích zařízení před-jímá nebo reaguje na rozvoj cestovního ruchu.
 - ✓ V posledních desetiletích došlo k dramatickému růstu počtu hotelových kapacit.
 - ✓ To s sebou samozřejmě přineslo růst konkurence a následně úzké propojování samostatných subjektů, které mají konkurenční vztahy racionálně využít ku prospěchu všech konkurentů.
 - ✓ Tak jako se zvyšuje dosažitelnost regionů a turistických destinací, tak se přímo úměrně prodlužuje dosah konkurenčních vztahů.
 - ✓ V globalizovaném světě více vynikají vzájemně se ovlivňující vztahy nejen dvou hotelů např. v Praze, ale i jednoho hotelu např. v Praze vůči druhému např. ve Vídni.
 - ✓ **Sektor hotelového průmyslu** je odvětvím služeb s velice vysokým podílem lidské práce zaměstnávající jen v Evropské unii více jak 9 milionů osob. Velká část odvětví je úzce spojena s dynamikou turistického ruchu.
-

Význam hotelového průmyslu a jeho postavení v ekonomice

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- ✓ Hotelový průmysl má 70% podíl na celkovém obratu v turistickém ruchu a můžeme jej rozdělit tematicky do tří dílčích odvětví:
 - hotely a jiná krátkodobá ubytování,
 - restaurace, bary a kavárny,
 - veřejné stravování a závodní jídelny.
 - ✓ Výše uvedené rozdělení má svůj význam, neboť různé faktory ovlivňují různým způsobem jednotlivá dílčí odvětví.
 - ✓ Zatímco pododvětví hotelů, jiných krátkodobých ubytování, stejně jako pododvětví restaurací, barů a kaváren jsou úzce spojena s turistickým ruchem, **veřejné stravování a závodní jídelny s ním souvisejí jen velmi málo.**
 - ✓ Zatímco poskytovatelé krátkodobých ubytovacích služeb a restaurací bývají často malé a střední podniky, veřejné stravování, které je provozováno externě specializovanými společnostmi, se vyznačuje vysokou mírou koncentrace podniků.
-

Význam hotelového průmyslu a jeho postavení v ekonomice

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- ✓ Hotelový průmysl je součástí obsáhlejší skupiny ekonomických aktivit v rámci cestovního ruchu.
- ✓ Nové podmínky v hotelovém průmyslu jsou determinovány novými podmínkami v rámci turistického průmyslu neboli cestovního ruchu (Venc, 2014).
- ✓ I když se s různými formami cestovního ruchu a účasti na něm vyvinulo mnoho různých forem ubytování vedle hotelů (penziony, ubytování v soukromí), jejich význam nepoklesl.
- ✓ Všeobecná ekonomická situace má zásadní vliv na hotelový průmysl, který je výrazně závislý na turistice. Když mají lidé více peněz, utrácejí více za cestování, stravování a ubytování v hotelových zařízeních.
- ✓ Také stoupají jejich požadavky na kvalitu, specializaci a jedinečnost. Ekonomická recese přinese na druhé straně nižší poptávku a mnohem silnější zaměření pozornosti na cenu.
- ✓ Globalizace znamená větší možnosti přilákat nové zákazníky z neevropských zemí, avšak globalizace také znamená, že konkurence poroste a bude mít stále častěji mezinárodní charakter.

Význam hotelového průmyslu a jeho postavení v ekonomice

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- ✓ Základním předpokladem úspěchu hotelů, restaurací a dalších subjektů v cestovním ruchu budou **kvalitní manažeři a další pracovníci**, a to jakými teoretickými základy a praktickými zkušenostmi budou vybaveni.
 - ✓ Klíčovou roli tak při výběru uchazečů na tyto pozice sehraje úroveň jejich vzdělání, které jim poskytnou hotelové školy.
 - ✓ Všeobecně jsou za nejprestižnější v segmentu pohostinství považovány vzdělávací instituce ve Švýcarsku, které má dlouhou tradici v hoteliérství a je centrem vzdělávání v této oblasti.
 - ✓ Podle odhadů Světové organizace cestovního ruchu čeká oblast celosvětového pohostinství do roku 2020 až trojnásobný nárůst.
 - ✓ A v roce 2023 se očekává, že bude v oblasti ubytování, stravování a pohostinství zaměstnána jedna desetina všech pracujících na naší planetě.
 - ✓ Stane se tak jedním z největších průmyslů na světě, který přinese řadu atraktivních pracovních příležitostí a zvýšenou poptávku po profesionálech v pohostinství a cestovním ruchu.
-

Význam hotelového průmyslu a jeho postavení v ekonomice

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- ✓ **Podnikání v hotelnictví a gastronomii** se jen v některých oblastech odlišuje od podnikání v ostatních činnostech.
 - ✓ Například svou náročností na finanční kapitál a jeho návratností, která je delší. Dále velký počet malých provozních jednotek vyvolává vyšší potřebu pracovníků, je tak příčinou vyšších nákladů na zabezpečení provozu.
 - ✓ K 31. 12. 2015 působilo v České republice v oblastech ubytování, stravování a pohostinství na 136 807 organizací, rozdělených podle právních forem - NACE 3
 - ✓ V České republice v roce 2014 činil podíl oddílů odvětví na zaměstnanosti v oblastech stravování a pohostinství 76,6 % a v ubytování 23,4 % a podíl oddílů odvětví na hrubé přidané hodnotě dosáhl v oblasti stravování a pohostinství úrovně 72,8 % a v oblasti ubytování 27,2 %.
-

Význam hotelového průmyslu a jeho postavení v ekonomice

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Sekce, oddíl, skupina		Počty organizací podle právních forem a NACE 3							
		celkem	z toho		z PO zejména				
			FO	PO	OS	AS	družst va	SP	ZO a ostatní
SEKCE I – ubytování, stravování a pohostinství		137 491	119 683	17 808	17 076	438	48	1	245
Ubytování		14 682	11 264	3 418	3 106	242	22	1	47
55.0	Nezařazeno	5 745	5 317	428	409	14	2	0	3
55.1	Ubytování v hotelích a podobných ubytov. zařízeních	2 949	1 201	1 748	1 540	188	13	1	6
55.2	Rekreační a ostatní krátkodobé ubytování	2 237	2 032	205	186	6	2	0	11
55.3	<i>2 Kempy a tábořiště</i>	141	83	58	53	3	0	0	2
1.1.1.1.	<i>1.1.1.1.3 Ostatní ubytování</i>	3 610	2 631	979	918	31	5	0	25
Stravování a pohostinství		122 809	108 419	14 390	13 970	196	26	0	198
56.0	Nezařazeno	27	1	26	25	1	0	0	0
56.1	Stravování v restauracích, u stánků a v mobilních	121 401	108 008	13 393	13 149	177	24	0	43
56.2	Poskytování cateringových a ostatních stravovacích služeb	486	102	384	220	11	2	0	151
56.3	Pohostinství	895	308	587	576	7	0	0	4

Tabulka 1: Počty organizací podle právních forem v SEKCI I – ubytování, stravování a pohostinství a

NACE 3 k 31. 12. 2015

Zdroj: Svaz obchodu a cestovního ruchu ČR, 2016.

Shrnutí přednášky

- ✓ Vývoj hotelnictví, hotelový provoz a výstavba samotných ubytovacích zařízení předjímá nebo reaguje na rozvoj cestovního ruchu.
 - ✓ V posledních desetiletích došlo k dramatickému růstu počtu hotelových kapacit.
 - ✓ Hotelový průmysl představuje soubor zahrnující výstavbu, řízení a organizaci hotelů, budování hotelových řetězců, včetně poskytování dalších doplňkových služeb.
 - ✓ Hotelový průmysl je nesmírně bohatý v příležitostech zcela přirozeného servisu, služeb, prodeje a zjišťování osobních informací o zákaznících.
 - ✓ Ubytovací službu můžeme definovat jako krátkodobý pronájem pokoje za účelem uspokojení základní potřeby člověka.
 - ✓ Hotelový průmysl je součástí obsáhlejší skupiny ekonomických aktivit v rámci cestovního ruchu.
 - ✓ Nové podmínky v hotelovém průmyslu jsou determinovány novými podmínkami v rámci turistického průmyslu neboli cestovního ruchu.
-

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Děkuji za pozornost
